

Izjava svak dan, udi ob nedeljah in praznikih, jutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega Stev. 20, I. nadstropje. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nežalostno pisma se ne sprejemajo, rokopol se ne vračaja. — Izdajatelj in odgovorni urednik: Štefan Godina. — Lastnik koncesije lista: Edinost. — Tisk: tiskarna Edinost. — Naročnina: na mesec L 3.—, pol leta L 16.— in celo leto L 36.—. — Telefon uredništva in uprave Stev. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 10 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov po 20 stot.; obrtnice, zahvale, poslanice in vabila po 40 stot., oglasi denarnih zavodov po 80 stot. Mali oglasi po 10 stot. beseda, najmanj pa L 1.—. Oglase sprejema inšertni oddelček Edinosti. Naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti. Uprava in inšertni oddelček se nahajata v Trstu, ul. sv. Frančiška As. 20.

— Dr. Rybář o položaju.

Reševanje ministrske krize.

BELGRAD, 23. Danes se ni storil glede rešitve krize noben korak naprej. Demokrati so samo zatrjevali, da ne stopijo v noben kabinet, ki bi mu načeloval Protić. Iz tega se sklepa, da Pašić odbija sestavo nove vlade in da bo še nadalje ostal šef naše mirovne delegacije v Parizu. Sklepa se tudi, da je propadla kandidatura dr. Draže Pavlovića.

BELGRAD, 23. Danes se je nadaljeval kronski svet, kateremu je predsedoval prestolonaslednik. Poročal je minister zunanjih poslov dr. Trumbić o jadranskem vprašanju. Kronsko posvetovanje tudi danes še ni končano in se bo nadaljevalo jutri. Popoldne je bila ponovna seja šefov strank, ki se bo nadaljevala jutri. Kar se tiče notranje krize, je situacija še vedno nejasna. Resno se namerava pristopiti rešitvi jutri. Eno te namreč gotovo, da kažejo razne politične skupine mnogo dobre volje, da pregleda to neznosno stanje. Jutri dopoldne okoli 12 sprejme dr. Trumbić diplomatski zbor. Pašić je konferiral z radikali o načinu rešitve krize. Veliko pozornost je izkazala Cimetarica, da je dr. Trumbić pristvoval včeraj seli Narodnega kluba in da se je na tej seji zglo dolgo smučati. Belgradski listi, ki registrirajo to okolnost, dodajajo svojim vestem, da se ne sme pozabiti, da je dr. Trumbić svojčas v Dalmaciji bil vodja Starčevićancev.

Mirovni delegati na koncentracijo narodnih sil.

BELGRAD, 21. »Pravda« priobčuje razgovor, ki ga je imel njen poročevalec o člani mirovne delegacije v železniškem vozu od Indije do Zemana. G. Pašić je izjavil: »V Belgradu se hočemo posvetovati o našem zunanjem položaju ter se ob enem tudi posneti o stanju notranje krize. Zato mi je sedaj še nemogoče, podati kakšno izjavo.« Dr. Trumbić je odgovoril na stavljena mu vprašanja med drugim naslednje: »V glavnem gre za Men 61. avstrijske mirovne pogodbe, ki se pa sicer tiče vseh malih držav. Govorilo se je, da se glede naše države nanaša ta člen predvsem na Makedonijo, oziroma na Arnavte in muzlimane. Odklonitev podpisa po naši delegaciji je napravila v Parizu zelo mučen vtis. Naši prijatelji nam svetujejo, naj podpisemo. Delati bomo na to, da se ministrska kriza čim prej in čim povolneje reši. Ne morem še reči, budi li prišla na vlado koncentracijska vlada, poudarjam samo, da je složno delo vseh strank najnujnejša potreba. Za nas je merovalen samo državni interes, temu služijo vse naše delovanje.« — Dr. Smolaka je v razgovoru s poročevalcem dejal: »Imeli smo in bomo pred očmi samo državni interes. Prepričan sem, da se bo vladna kriza rešila hitro in povoljno. Po mojem mnenju morajo biti v današnjem času vladi osredotočene vse narodne sile.«

Belgradski mirovna pogodba in Jugoslavija.

PARIZ, 23. Delegat SHS na mirovni konferenci Vennic je izjavil dopisniku »Matina«: nastopno o mirovni pogodbi z Belgijo: Moja država nikakor ne bo zadovoljna s pogodbo, ki je predložena Belgarški delegaciji. Dolgotrajno trpljenje in plenjenje našega naroda je ostalo nezakazovano in nismo dobili nobene odškodnine. Bojim se, da bo to vplivalo na razpoloženje naših bodočih generacij. Nadalje je izjavil, da bi skupaj z drugimi tovariši imel zelo težko nalogo, ako bi moral to pogodbo zagovarjati pred parlamentom in pred javnim mnenjem.

Podpredsednik pokrajinske vlade v Dalmaciji.

BELGRAD, 23. Za podpredsednika pokrajinske vlade v Dalmaciji je imenovan dr. Ante Mokale.

Slovinci se družijo z Radičevići?

LJUBLJANA, 24. Hrvatski listi javljajo, da je v četrtak, 18. septembra došlo v Zagreb 9 članov »samostalne slovenske kmetijske stranke« iz Ljubljane in 4 člani »srbske seljačke stranke« iz Belgrada v svrhu, da se spoznajo s prvaki Radičeve »hrvatske pučke seljačke stranke«. Popoldne ob 6 so se Slovenci vračali domov in spremljali jih na južni kotlovar Srbi in Hrvatini. Na kotlovaru jih je prijel policija ter, klasi so imeli legitimacije, 7 njih aretirala, in sicer 4 Srbe, 2 Slovence in 1 Hrvata. »Hrvat« javlja, da je 19. septembra telefonsko interveniral zanje predsednik deželne vlade za Slovenijo dr. Brejc. Zakaj so bili aretirani in da li je imela intervencija dr. Brejca uspeh, hrvatski listi ne javljajo.

Manifestacija za Reko v Zagrebu.

ZAGREB, 23. Javno skupščino, ki je bila napovedana za jutri na Jelačićevem trgu, so sklicatelji radi najnovejših dogodkov na Reki odgodili na nedeljo, da se skupščina dostojneje priredi in da se zbere čimvečje število ljudi, ki bodo prisostvovali tej skupščini.

Reško »Primorske Novine«.

ZAGREB, 23. »Primorske Novine«, ki so radi postopanja Italijanov morale prenehati z izhajanjem na Reki, bodo izhajale od jutri naprej v Zagrebu.

Regent Aleksander v Sloveniji.

LJUBLJANA, 25. Deželna vlada za Slovenijo je dobila od ministrstva notranjih del v Belgradu oficijalno poročilo, da prispe regent prestolonaslednik Aleksander 13. oktobra v Slovenijo in da se bo mudil na Slovenskem tri dni. Kolikor smo obveščeni, bo prestolonaslednik posetil tudi Maribor. V Ljubljani bo regent sprejemal deputacije javnih uradov, korporacij in društev. Svečanostnega sprejema se predvsem udeležijo naše Sokolstvo. Priprave za čim najsilnejši sprejem prvega narodnega vladarja so v polnem teku.

Ameriški jugoslovanski socijalni demokrati pred senatnim odborom Zedinjenih držav.

Minister za kume in ruda, Anton Kristan, je prejel iz Amerike naslednjo bomojavko: Prosim obvestite »Naprej« in drugo jugoslovansko časopise: Skupina delegatov »Jugoslovanskega republikanskega združenja« (J. S. A.), sestojajo iz sodrugov Etbin Kristan, Šariman, Kerka, Godina, Mihajlović in Sku-

bič iz Chicago ter Lazarević in Hrebilanić iz Njujorka je bila v četrtak sprejeta od senatorskega komiteja Zedinjenih držav za zunanje posle.

Kristan je predložil detajliran memorandum

nesoglasje med motivi ameriškega vojakovanja in sedanji mednarodni ambicijami ter zlasti poudarjal mednarodni značaj balkanskega vulkana. Pojasnil je domače težkoče za Jugoslavijo, ki potrebuje nacionalnega miru. Konstatiral je, da Jugoslavi žele prijateljskih odnosov z drugimi narodi na temelju pravice.

Seja je trajala dva ura.

Pogovor z dr. Rybářem.

Belgrad, 21. septembra 1919.

G. dr. Rybář, član jugoslovanske pariške delegacije, je po svojem prihodu v Belgrad sprejel poročevalca ljubljanskega »Slovenca« in mu je po svoji znanosti ljubosrčnosti na seštero vprašanj odgovoril naslednje:

Nekateri belgradski listi so došli delegacijo, da se ni držala navodil vlade, ker je podpisala pod mirovne pogodbe z Avstrijo zavlekla in ni ali takoj podpisala ali takoj podpis odklonila. Ali odgovarja to resnici?

— Odgovor na to vprašanje bi se našel v brzojavni korespondenci in v svojih zapisnikih delegacije. Ti spisi pa so danes še uradna tajnost.

Ali je delegacija SHS v Parizu odklonila plebiscit samo za Korčko in je li v tem oziru dobila od belgradske vlade kakšno navodilo?

— Delegacija je bila ponudila plebiscit za rešenje benatskega in jadranskega vprašanja. V obeh slučajih je bila posudba od dotičnih delegacij odbita.

Na Korčko nam je bil plebiscit pa vajljen. Vsi postatisti so bili brezuspešni, akoravno je delegacija posebno poudarjala krivico, ki tiči v tem, da se sam valjuje plebiscit proti sovražniku na terenu, ki ga je on s svojo germanizatorično politiko narodu deloma odtujil in kjer torej plebiscit znači sagrado za prisilno germanizacijo.

V tem smo bili v vlado enih misli.

Kakšno podporo je pričakovala delegacija od domovine in je li dobila?

— Ugled diplomatskega zastopstva v inozemstvu je odvisen od ugleda in moči dotične države. Nekonsolidirane razmere v domovini in slabost vplivajo torej skrajno neugodno na položaj in inozemstvu. To je morala tudi naša delegacija izkusiti. Še danes je v inozemstvu in tudi med zavezniki razširjeno prepričanje, da zedinjenje ne odgovarja pravi volji naroda in da Slovenci in Hrvatje ne bodo mogli s Srbi izhajati. Na političnih v domovini je bilo, da dajo protidokaz in s tem ojačajo pozicijo delegacije na konferenci. V koliko so to storili, prepustim sodbi javnosti.

Amerika glede Reke ne odneha niti za las!

PARIZ, 23. Češki tiskovni urad poroča: Ameriška delegacija na mirovni konferenci izjavlja, da predsednik Wilson izključuje vsakršen nov kompromis v reškem vprašanju, razen ako se reško pristanišče podredi zvezi narodov. Tudi Anglija in Francija najbrže ne bosta odnehali niti za las, ako se ne zajamči mednarodni značaj reške luke. Ameriška mirovna delegacija se boji, da bo Jugoslavija nastopila z orožjem, ako bi D'Annunzio izvršil svojo grožnjo, da počene v zrak reško pristanišče. Na ta način bi nastal položaj, iz katerega bi se utegnila razviti nova balkanska vojna. Končno izjavlja ameriška delegacija, da D'Annunzijeve puč nikakor ne more vplivati na končnojavno rešitev reškega vprašanja.

Od Wilsona ni še nobene vesti. — Novi zapletiljaji v Dalmaciji.

»Messenger« brzojavljajo iz Pariza, 23.: Nasprotno vestem, ki krožijo v političnih in časnikarskih krogih, ni še došel prispel odgovor od Wilsona. Polk je odgovoril na to zadnje vprašanje nekoga ameriškega tovariša takole: »Brzojavil sem predsedniku Wilsonu in ga prosil, naj hitro odgovori; tudi g. Clemenceau mu je poslal novo brzojavko, v kateri ga je zelo nujno prosil, naj bi priznal italijansko Reko; toda doslej smo zastoj pričakovali odgovora.«

Zakasnitev je v zvezi z Wilsonovim potovanjem? — Bržkone — je odgovoril Polk. Posrečilo pa se mi je doznati, nadaljuje

Kar se tiče Avstrije, je ententa, izvzemši Italijo, hotela na vsak način preprečiti njeno združenje z Nemčijo in je zato bila pripravljena na precejšnje koncesije. Da so te v teritorialnem oziru bile dane edinole na našo škodo, je po goricečenem samo ob sebi razumljivo.

Kakšno razmerje do avstrijskih Nemcev bi bilo za državo SHS najkoristnejše?

Na tisoče gospodarskih vezi veže nas in avstrijske dežele. Avstrija je nam najbližja industrijska država, a obenem najbližje sprejemno ozemlje za eksport naših poljedelskih pridelkov. V političnem oziru nam je za sedaj najmanj nevarna.

Vse nas torej sili na prijateljake ali vsaj znosljive odnose z Avstrijo.

Temu cilju pa se mora prilagoditi tudi postopanje proti tistim Nemcem, ki so ostali v naši državi. Njihove pritožbe, če bi bile upravičene, bi zastrupljale naše odnose do Avstrije.

Jaz do neke meje razumem, da se je v prvih momentih po našem osvobojenju porajala tu pa tam želja, da se Nemcem vsaj v mali meri povrnemo vsa nasilstva in vse krivice, ki so jih oni nam v tako obilni meri storili skozi dolga stoletja; no danes, ko se povrnemo k mirovnemu življenju in delu, ko so tisti Nemci postali naši državljani, bilo bi maščevanje ne samo neplemenito, temveč za nas same škodljivo. Gotovo je treba z vso energijo pobijati vsako morebitno iredentovsko gibanje: Nemci morajo spoznati, da živijo na slovanski zemlji. Istotako se ne sme dovoliti, da bi se nadaljevala germanizacija: na nemškutarje nimajo Nemci nikakih pravic. Pristnim Nemcem pa ne smemo kratiti njihovih naravnih pravic. Predolgo smo bili zatirani in smo trpeli krivice, da ne bi znali, kako to boli in — ogorčuje. Bodimo torej tolerantni! Dokazimo jim, da smo boljši nego so bili oni!

Rekel sem, da je tako postopanje tudi v našem interesu. Nemški narod ostane vključen porazu velik in kmalu bo zopet močan. Bolje bo, da bomo z njim živeli v dobrih odnosih, nego da bi morali noč in dan stati na obmejni straži.

Nemci sami, v Avstriji in Nemčiji, ne bodo hoteli imeti sitnosti radi malega števila Nemcev v naših krajih; napram upravičenim pritožbam pa ne bi mogli mašiti ušes in, kar je še važnejše, sliče pritožbe bi našle poslušala tudi pri — društvu narodov.

Reško vprašanje.

Admiral Cagni sprejel ponudbo za posredovanje na Reki.

RIM, 24. Admiral Cagni je odpotoval danes iz Turina na Reko. Kakor piše »Tribuna«, so neresnične vse vesti, ki praviyo, da Cagni ni sprejel ponudbenega mandata za Reko. Admiral je sedaj odpotoval na Reko z vladnim pooblastilom v roki. Isti list trdi celo, da je Cagni že prevzel poveljništvo nad severno-jadranskimi četami.

»Idea Nazionale« trdi, da je odpotoval na Reko po privatnih opravkih.

»Giornale d'Italia« trdi, da je admiral Cagni sicer najprej odklonil vsako posredovanje na Reki, toda zaradi resnega položaja je končno vendar prevzel vladno nalogo.

Wilson in reško vprašanje.

PARIZ, 24. Brzojavka iz Washingtona prinaša članek pisatelja Davida Laurencea, kateri naglašajo, da ni Wilson govoril v svojih prejšnjih govorih o Reki. Šele v zadnjem govoru je nekaj o tem omenjal. Opozarjal je namreč, da bi morali biti pripravljeni na resne zmešnjave na jugovzhodu Evrope, če bi Zveza narodov ne stopila kmalu v veljavo. Wilson smatra, da ne sme biti vojna orožje, s katerim naj se D'Annunzio privede k pameti in prepreči vsak bodoči podoben dogodek, temveč gospodarski pritisk.

Amerika glede Reke ne odneha niti za las!

PARIZ, 23. Češki tiskovni urad poroča: Ameriška delegacija na mirovni konferenci izjavlja, da predsednik Wilson izključuje vsakršen nov kompromis v reškem vprašanju, razen ako se reško pristanišče podredi zvezi narodov. Tudi Anglija in Francija najbrže ne bosta odnehali niti za las, ako se ne zajamči mednarodni značaj reške luke. Ameriška mirovna delegacija se boji, da bo Jugoslavija nastopila z orožjem, ako bi D'Annunzio izvršil svojo grožnjo, da počene v zrak reško pristanišče. Na ta način bi nastal položaj, iz katerega bi se utegnila razviti nova balkanska vojna. Končno izjavlja ameriška delegacija, da D'Annunzijeve puč nikakor ne more vplivati na končnojavno rešitev reškega vprašanja.

Od Wilsona ni še nobene vesti. — Novi zapletiljaji v Dalmaciji.

»Messenger« brzojavljajo iz Pariza, 23.: Nasprotno vestem, ki krožijo v političnih in časnikarskih krogih, ni še došel prispel odgovor od Wilsona. Polk je odgovoril na to zadnje vprašanje nekoga ameriškega tovariša takole: »Brzojavil sem predsedniku Wilsonu in ga prosil, naj hitro odgovori; tudi g. Clemenceau mu je poslal novo brzojavko, v kateri ga je zelo nujno prosil, naj bi priznal italijansko Reko; toda doslej smo zastoj pričakovali odgovora.«

Zakasnitev je v zvezi z Wilsonovim potovanjem? — Bržkone — je odgovoril Polk. Posrečilo pa se mi je doznati, nadaljuje

»Messenger« poročevalec, da Wilson, vključno temu da molči o jadranskem vprašanju, vendar brzojavlja skoraj svak dan glede drugih vprašanj, o katerih se razpravlja na konferenci. Kako naj se torej tolmači ta zakasnitev, ki je tem važnejša, ker je Wilson dobil ponovne brzojavke od italijanske vlade, od ameriške misije, od Lloyd Georgea in Clemenceauva?

Pravijo: Če bi bil Wilson hotel potrditi svoj prejšnji »ne«, bi ga bil hitro ponovil in tako onemogočil vsako nadaljnje razpravljanje. Torej, ali pripravljajo Wilson nov protipredlog, ali se pa dela mrtvega, dokler se ne reši D'Annunzijevega dogodek, ki je brezdvomno, kakor se zagotavlja v ameriških krogih na konferenci, zadržal rešitev vprašanja, za katero se je zdelo, da je že pred rešitvijo vsled odobritve Titttonijevga načrta v Claire-Fontaineju: Reka Italiji, a luka pod upravo Zveze narodov.

Toda če se Wilson odloči — kar ne more še nihče trditi — da ne odgovori, dokler se D'Annunzio nahaja na Reki, bo li Italija mogla pregovoriti pesnika, da se umakne, da olajša Wilsonovo pritrditev italijansko-francosko-angleškemu dogovoru?

V konferenčnih krogih, kjer se niso vsled odločitvi Nittijevih zagotovil toliko brigali za D'Annunzijevo podjetje, vlada nekako razburjenje vsled podaljšanja skrajno nevarnega položaja.

Vsak razume resnost teh vprašanj. Toda upajmo na vsak način, zaključuje »Messenger« poročevalec, da se bo vendar kmalu našla rešitev, ki bi rešila Italijo novih bridkosti in ji dala pravičen mir, ki ga živo želi in željno pričakuje.

Iz Čehoslovaške.

Čehoslovaški zunanji minister v domovini. **PARIZ, 23.** Dr. Beneš je snoči odpotoval v Prago.

Iz Narodnega shromadenja.

PRAHA, 23. V današnji seji čehoslovaške narodne skupščine je stavila vlada naslednje zakonske predloge: O uporabi dela upravnih prebikov za sirotinske blaginje; predlog, ki pooblašča vlado, da ukrene vse potrebno za ureditev vsled vojne nastankih izrednih razmer, predlog, ki proclša 28. oktober kot čehoslovaški narodni praznik itd. — Glede varstva čehoslovaških poštakov, ki stannjejo v Nemški Avstriji, je poslanec Samalik s svojimi tovariši stavil na ministrskega predsednika naslednjo interpelacijo: »Je-li gospod ministrski predsednik pripravljen, posredovati pri nemško-avstrijski vladi v namen, da se prekllečijo nasilno odredbe glede izгона inozemcev iz Nemške Avstrije? — Je-li gospod ministrski predsednik pripravljen, da na enak način izpene tudi nemško-avstrijske poštanike iz naše republike, ako bi nemško-avstrijska vlada vztrajala na gori omenjenih odredbah?«

Povratak Čehov iz Sibirijske.

BELMAR, 23. »Morning Sun« piše glede sklepa vrhovnega sveta, da se pošlje 65.000 Čehov iz Sibirijske v domovino, da so se ti hrabri dezerterji avstrijske armade bojevali proti Nemcem in potem proti boljševikom in da sedaj že dalje časa straziyo sibirsko železnico. Voznina bo znašala 300 dolarjev na osebo. Denar bodo posodili zavezniki in ga bo čehoslovaška republika vrnila kot posojilo. Predvsem pridejo v poštev ameriške ladje. Ni še gotovo, ali bodo napravili vso vožnjo po morju, ali pa bodo potovali preko Zedinjenih držav.

Iz Poljske.

Poljski socijalisti proti posredovanju v Rusiji. **VARŠAVA, 24. (S.)** Upravni svet poljske socijalistične stranke se je postavil na stališče, da se mora vojno stanje odpraviti in je naglašal, da mora ta odprava vojne stanja temeljiti na podlagi pravice do samoodločbe tudi za narode, ki prebivajo na vzhodu. Z ozirom na to stališče so se poljski socijalisti izjavili proti vmešavanju v ruske notranje razmere in proti temu, da bi Poljska podpirala bodisi rusko boljševiško vlado, ali pa protirevolucionarne čete. Izdan je bil proglas na poljski proletarijat za kategorično delovanje proti vojni.

Upravni svet se je razun tega bavil z vprašanji notranje politike in je sklenil, da pošlje k vladi delegacijo, ki bo zahtevala naj se ukrenejo tekoči potrebni ukrepi za zboljšanje gospodarskih razmer zaradi slabe žetve vsled ameriškega poljedelcev.

Nemci se pripravljajo na vojno proti Poljski?

CURICH, 25. (S.) Nemci očakujejo svoje postojanke ob meji. Povsod gradijo nove utrdbe in žične ovire.

Vprašanje Galicije in poljske meje.

PARIZ, 25. Vrhovni medzavezniški svet je odobrila poročilo spitzberške komisije, ki je predlagala, da se Spitzberg podvrže Norvežiji. Sklenil je razum tega, da se odstopi Kioiga v nemški zapadni Afriki Portugalu. Nato se je bavil z vprašanjem Galicije in je prepusstil proučevanje predlogov predsednika Padewerskega posebnim komisiji. Vrhovni svet je določil da se podvrže Poljski vse ozemlje zapadno od črte, ki je zasledena na vzhodu po poljskih četah, toda nekvarno pozneje dočloviti usode ozemlja, ki se nahaja vzhodno od te črte.

Priznanje madžarske vlade.

PARIZ, 23. »Chicago Tribune« poroča: Trdovratno se vzdržuje govoric, da namerava vrhovni zavezniški svet priznati vlado Friedricha v Budimpešti ter ji v najkrajšem času izročiti mirovne pogoje.

Posvetovanja o zunanje-političnem položaju.

BELGRAD, 23. Danes ob 16 popoldne se je zopet vrtila seja načelnikov parlamentarnih strank, v kateri so delegati poročali o zunanje-političnem položaju. Dosedaj so se teh sej udeleževale samo opozicijske stranke, danes pa so prišli zraven tudi demokrati in Črnogorci. Mankali pa so socijalni demokrati, ki jih ni v Belgradu. Seja je trajala do pol 20 zvečer. Vsa čas je govoril minister za zunanje stvari dr. A. Trumbić.

PARIZ, 24. (S.) V političnih krogih mirovne komisije se zadržuje, da so vesti, ki pravijo, da je predsednik poljskega sveta Paderewski odstopil, neresnične.

IZ RUSIJE.

Napredovanje judenicev čet.

ODESA, 25. (S.) Cete gen. Judenica so začele protiofenzivo v smeri proti Preobranski; porazila so sovražnika, ga zasledovale in vasede obreje krasnoroškega jezera, 25 vrst severno v Luge. Ujele so 1000 ječmenov, zaplenile precej poljskih topov in streljalic. Tudi na drugih delih fronte je bila ofenziva rdeče vojske ustavljena.

STOCKHOLM, 25. (S.) Neko estonsko poročilo pravi, da so bili vsi boljševiki naskoki proti Pskovu odbiti; boljševiki imajo znane izgube ter se umikajo v divjem begu. Število mrtvih in ranjenih je precej veliko. Mnogo komisarjev in poveljnikov je bilo ubitih.

IZ MADŽARSKE.

Madžarska policija in narodna vojska.

CURIG, 25. (S.) Iz Budimpešte poročajo: Polonji, bivši minister za pravosodje in izjavil, da je pooblastila ententa Friedrichovo vlado, naj ustanovi policijo in sestavi narodno vojsko, ki bi stela 3 divizije. Polonji je pristavil, da bo skrbela ententa, da Madžarska one množice živi in ogleda, ki se ji pošilja, in izjavil, da odkloni sodelovanje.

IZ NEMŠKE AVSTRIJE.

Premogovna stiska na Dunaju.

DUNAJ, 23. »Arbeiter Zeitung« prinaša izvestilo drž. urada za javna dela o premogovni stiski. Položaj je trajno resen in pripušča najhujšo bojazan, da ni upanja na izboljšanje. Južna železnica danes ni mogla opraviti na Dunaj deset vlakov živil. Tudi v najugodnejšem primeru, ako bi ententa takoj pomagala, se ne more pred enim tednom misliti na to, da bi se odpravile ostre odredbe glede štedenja s kurivom. Ravno tako tužno se glasio vesti, ki so jih včeraj izdali v mestni hiši. Položaj dunajskega mesta se je prejel poslabšal kakor zboljšal. Cestna železnica je snoči komaj zvozila na trge živila, ki so došla na kolodvor.

Kako je na Dunaju?

BEROLIN, 23. »Berliner Zeitung« poroča z Dunaja: Vse prebivalstvo dunajskega mesta živi pod visokim premogovne krize. Cestna železnica stoji, ob 8 zvečer se zapirajo gostilne, restavrant, kinematografi in druga podjetja. Brez posla so različna industrijska in obrtna podjetja. Vsi delavci se širi brezposelnost, ki lahko pospeši nov prevrat. Edini izhod iz teh nevarnosti se pričakuje s strani entente. Danes so po dvajseturnem delu ceste bolj podobne velikim mlekam, kakor normalnim prometnim cestam. Nemogoče je dobiti kakršnokoli vozilo. Pešci zlasti v jutranjih urah preplavljajo ceste. Vidi se samo nezgodovljive oblike in ljudi slabe volje, ki imajo pomankljivo obliko in slabo obnovo. — Kakor poroča »Mittagspost«, je na Dunaju preko 100.000 žensk, ki se vdajajo tujim prostitutkam, najbrže jih je pa dvojno število, takih, ki so prilavljene.

DUNAJ, 22. Včerajšnja popolna ustavitve prometa na dunajski postaji železnice je že včeraj kazala katastrofalne posledice in odredbe. Danes bo učinek še večji, posebno v obdobju večera in noči, ki je včeraj začel padati. Doslej se mir in red nista kalila. Ljudi doznajajo, da bodo oblačili, ako bi ustavitve prometa trpela še nekaj časa, razmišljale o uvedbi zaslišnih prometnih sredstev, kar pa gotovo ne bo mnogo pomagalo.

IZ AMERIKE.

Wilson o Zvezi narodov.

SALT LAKE CITY 24. (S.) Wilson je v nekem govoru pred ogromno množico izjavil, da bi pogodba Zveze narodov izgubila vsak pomen, če bi enkrat formuliral kakšne pridržke glede nje. Govoril o 11. členu pogodbe je pristavil: Če bi prišlo n. pr. do konflikta na Balkanu in če bi nekova resnost zahtevala posredovanja Zedinjenih držav, bi morale poslednje posredovati, pa naj obstoja Zveza narodov ali ne. Mi moramo doseči — je zaključil predsednik Wilson — da tolnači Nemčija kakor drugi narodi pogodbo v istem smislu, kakor želimo mi, in da se tolnači pogodba v interesu varnosti Zedinjenih držav. Če se ne bodo branili slabši, bomo prisiljeni izpoznati, da bodo vladati sila in da smo ovrgli načelo pravice, kar bi se pa moralo najodločnejše grajati.

Amerika ratificira mirovno pogodbo.

BELMAR, 23. Podpredsednik Zedinjenih držav Marshall je v nekem govoru v Atlantic City rekel, da se bosta mirovna pogodba in zveza narodov soglasno z nebitvenimi pridržki ratificirali.

IZ ITALIJE.

Pogovor francoskega poslanika z Nittijem in Tittonijem.

RIM, 24. Danes jutraj se je Nitti po pogovoru s kraljem sestel z Tittonijem v ministru za zunanje stvari. Kmalu nato je prišel v ministru za zunanje stvari francoski poslanik Barrère. Pogovor je trajal okoli pol ure.

Nitti je nato odšel v palačo Braschi, kjer se je pogovarjal z novim poveljnikom rimske armade generalom Ravazzom. Nato sta prišla k njemu Turati in Musatti, »leader« in tajnik socialistične skupine, ki sta mu pojasnila vzroke, radi katerih socialisti odklanjajo sodelovanje pri kronskem svetu.

Kronski svet.

RIM, 25. Danes ob 9.35 se je začela na Kvirinalu seja kronskega sveta pod kraljevim predsedništvom, ki je trajala do 12.

RIM, 25. (S.) Kronski svet se je zopet pričel ob 16 in je končal ob 19.

Vesti o seji kronskega sveta neutemeljene.

RIM, 25. (S.) Vesti, objavljene v listih glede sestanka bivših ministrskih predsednikov, zastopnikov sedanjih političnih strank in načelnikov vojske in mornarice so neresnične in brez vsake podlage. Sodelovalci so samo izrazili svoje mnenje o položaju in vprašanju, ki so sedaj velike važnosti za narodno življenje, ne da bi bili sklenili kakšnih dogovorov, ki so bili popolnoma tuji namenom sestanka.

Domače vesti.

Tržaške slovenske šole. Starši, ki bi radi pošiljali svoje otroke v slovenske šole v mesto, naj se takoj prijavijo v ulici Acquedotto 20, I. nadstropje. Prijavitev je mogoča vsak dan, tudi danes, od 9 do 12 dopoldne in od 4 do 6 popoldne.

Odborova seja političnega društva »Edinosti« se bo vršila v sredo, 1. oktobra 1919 ob 20 v Narodnem domu.

† Ignacij Borštnik. V Ljubljani je v torek, 23. t. m., opoldne umrl po kratki bolezn v tamošnji deželni bolnišnici Ignacij Borštnik, profesor I. jugoslovenskega konservatorija v Ljubljani. Član krajevega hrvaškega zemaljskega kazališča v Zagrebu, bivši dolgoletni član in režiser ter učitelj dramatične šole slovenskega gledališča v Ljubljani itd., prvi slovenski dramski umetnik, znan in poznan vsepovsod, kjer se čuje jugoslovska govorica. Borštnik je bil rodom iz Cerkljan na Gorenjskem in je bil med tistimi, ki so v prvih začetkih gradili stavbo naše gledališke umetnosti. Negledna je vrsta tipov, ki jih je ustvaril in postavil na jugoslovske gledališke odre v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu. Videli smo ga tudi pri nas v Trstu. Dasiravno je svoj vrhunec dosegel zmagal svoje ožje slovenske domovine, v hrvaškem Zagrebu, kjer je postal najvrednejši naslednik velikega Fijana, si je vendar vedno želel nazaj, tja, kjer je s svojimi uspehi položil temelj slovenskemu narodnemu gledališču, v Ljubljano, kjer je sedaj, ko je zastajala nova doba slovenski gledališki umetnosti, z največjim veseljem sprejel povabilo slovenskega gledališkega konservatorija in ravnateljske konservatorija ter se je z največjo vnemo posvetil delovanju v dramski šoli. V četrtek, 11. t. m., je še igral naslovno vlogo v Strindbergovi »Očetu«, a počutil se je nekoliko slabo. Moral je dobiti kot gledališki igralec skoraj 27 let. Privikrat je nastopil 10. decembra leta 1892. v ljubljanski Citalnici v veselejši »Svojevoljevi«. Bil je res umetnik po božji milosti in njegove vloge so bile kakor izklesane. Nastopal je v narodnih igrah, kjer se mu je izborno podajala tudi komična stran. Njegov »Reveček Andrejček« je ostal nedosegljiv. Posebno velik pa je bil v karakternih tipih moderne ljudenove in Strindbergove drame, katero je on udomačil na našem odru. Ni pa bil samo igralec, temveč tudi pisatelj. Spisal je narodno igro »Stari Ilija« in predelal dr. Tavčarjevo novelo »Otok in struga« v strindbergovo dramo. Komični prizor »Ponesrečena glavna skušnjakinja in enojanka« »Ni moč okusa« sta tudi njegova. — Borštnikova smrt pomenja veliko izgubo, predvsem za ljubljansko narodno gledališče, prav tako pa tudi za ves naš narod, ki je izgubil v njem največjega svojega dramskega umetnika, ki ima neveljavne zasluge za porod in razvoj dramske umetnosti med nami. Slava njegovemu spominu!

Pogreb se je vršil včeraj popoldne iz dramskega gledališča ob ogromni udeležbi občinstva vseh slojev. Zastopane so bile vse oblasti, civilne in vojske, in sploh vse, kar je spoštovalo v pokolniku našo jugoslovskega gledališko umetnost. Tržaške Jugoslovane sta zastopala pri pogrebu predsednik političnega društva »Edinosti«, dr. Josip Wilfan, in bivši intendant tržaškega narodnega gledališča, Zdravko Katnik.

Novo cene za kruh. Vслед zvišanja cen za žito in moko določa trž. magistrat za današnji dan, 26. t. m., maksimalne cene za kruh in sicer: kruh v hlebcih po 1 kg 70 stotink kg, v hlebcih po 60 kg 80 stotink kg in v hlebcih po 30 kg 90 stotink kg. — Prodajalci, kateri bodo prodajali kruh po višjih cenah nego so zgoraj določene, se kaznujejo z globo do 3000 lir, oziroma z ječo do 3 mesecev. Peki morajo one 3 vrste kruha izdelovati tako, da se ustreže odjemalcem, ki so vpisani v ono razprodajalno. Kršiteljem teh določb lahko zapre civilni komisariat prodajalno.

Sladkor za vinogradnike. Danes je bil stavljen na razpoložljive sladkor za vinogradnike. Delitev se bo začela v torek, 29. t. m. Vsi, ki so se prijavili dosedaj pri Kmetijski družbi, dobe pri njej aproso množico. Sladkor se bo oddal za Sv. Križ pri g. Košuta Francu št. 24, za Prosek pri g. Gorupnu Alojziju, za Kontovelj v prodajalni aprovizacijske komisije (Karel Starec), za Opčine v prodajalni aprovizacijske komisije, za Barkovlje pri g. Starcu Ferdinandu, učitelju, za Rojen in Greto pri gosp. Pertotu Josipu, učitelju, za Lonjer, pri g. Coku Karju, za Sv. Marijo Magd. Zgornjo in Spodnjo pri g. Miklavcu Antonu, Sv. M. M. Sp., za Skedenj pri g. Sancinu Antonu Drečaju, za vse druge kraje pri Kmetijski družbi v Trstu. Ker je treba sladkor naprej plačati prej ko se ga dvigne, bo mogoča točna razdelitev le ako vsi naročniki sladkor plačajo pravočasno, to je do ponedeljka, 29. t. m. Pozivljamo torej vse naročnike, da plačajo naročeno množico za sedaj po 5 lir kg takoj in sicer za zgoraj navedene kraje pri imenovanih osebah. Za druge kraje pa pri Tržaški kmetijski družbi. Kdor bo zakasnili, ne bo mogel dobiti sladkorja, ker se mora ves sladkor plačati banki aenkrat.

Seskanec kmetovalcev in predavanje bo v soboto 27. t. m. ob 20 pri Sv. Mar. Magd. Zg. v krčmi pri Tirolcu in v nedeljo, 28. t. m., ob 17.30 v društveni krčmi v Škodnju.

Z granato se je ranil. Ljudevit Keršič, star 13 let, iz Kastavščine se je igral z granato, katero je našel v neki jami. Granata je eksplodirala in ga težko ranila na rokah. Prinesli so ga v tukašnje mestno bolnišnico.

Listnica je zmanjkala. V čukalnici juž. postaje nekemu Alojziju Bianzaniju. V listnici je bilo 100 lir in nekaj dokumentov.

Pot zalcev so ukradli. Preteklo noč neznan tatar v dvorišču hiše št. 409 v Škodnju, last Jurija Oodina. Zalci so bili vredni 50 lir.

Napad. Preteklo noč sta dva neznanca napadla v ul. Mude vecchia nekega Erminija Sigarettija. Hotela sta mu izmakniti listnico. Da bi se jima ta namen posrečil, sta ga vržla na tla in ga začela pretepati. K sreči je prišel mimo neki vojak, ki je napadke prestrašil. Tatova sta jo odkrnila, toda Sigaretti je moral iskati pomoči na rešilni postaji. Zdravnik ga je obvezal in ga dal nato odpeljati v bolnišnico.

Vojaški avtomobil je povozil na Korsu Rozino Florijan, staro 30 let, stanujočo v ul. Crocoda 2. Zadržala je lahke poškodbe na glavi. Obvezali so jo na rešilni postaji in jo nato odpeljali na stanovanje.

Na delu se je poškodoval Andrej Puc, star 47 let. Puc je nakladal premog na parniku »S. Rocco«, ki je asidran ob pomolu št. V. Med delom je po nesreči vtekel prste desne roke v verigo, katere mu je zmedel in prstane skoraj odtrgala. Na rešilni postaji so mu dal prvo pomoč in ga nato odpeljali v mestno bolnišnico.

Zrtev nesreče. Gabrijel Guarnieri, tesar, star 43 let, stanujoč v ul. Lavoratori št. 220, je delal včeraj pri žagi v Ljudevovi kladjedelnici. Med delom je odskočil izpod žage 30 cm dolg kos drva, ki mu je prišel ravno v glavo. Drvo mu je prebilo čreunjo. Revez se je zgrudil na tla. Sokovariši so teki takoj poklicali zdravnika rešilno postajo, ki ga je za silo obvezal in ga nato dal odpeljati v mestno bolnišnico. Čez pol ure je nesrečnik umrl.

Zida je padel. Perucio Renner, star 9 let, iz Sv. M. M. Spodnje št. 475 se je včeraj igral na nekem zidu. Ko je hotel skočiti z zida, je tako

slovenske ljudske in ergovske šole. Učenke, ki bodo izrečeno priporočene zaradi svoje marljivosti, se bodo brezplačno poučevale, druge pa bodo morale plačati malhen prispevek. Nadalje podrobnosti se dobe na trgu sv. Ivana 4. IV. mid.

Slovensko gledališče. Kakor že objavljeno, se je morala včerajšnja predstava H. Sudermanove socialne drame »Casti« vsled nenadne in težke bolelosti gđ. Gradšarjeve in g. Brautza odpovedati. Izvedle so se takoj izpremembe v zasedbi ulog, in sicer je sprejela gđ. Pregarčeva ulogo Leonore Muhlingkove in g. Šimenc ulogo Lotharia Brandta. Predstava se bo vršila v soboto, 27. t. m. točno ob 20. Ze nakupnice vstopnice so veljavne za sobotno predstavo. Prodaja vstopnic in sedežev se nadaljuje. — Gledališko vodstvo je doznalo, da se nekateri pritožujejo radi previsokih cen. Ne glede na to, da so v drugih tukaških gledaliških vstopnine mnogo višje in da so stroški ogromni, moramo opozoriti občinstvo na dejstvo, da mora plačati po novi naredbi »Dram. društvo« takso na vstopnine in sicer 25 odst. od kosmatega inkasa. Toliko v polajnilo.

Nadomestitev. Tržaški magistrat naznanja, da bo namesto dr. Ustjela, okrajnega zdravnika za novo mesto, sprejema dr. Bellen od H—12 in od 15—16 v svojem ambulatoriju v Rojanu, ulica S. Ermacora 1, IV. nadst.

Starje, 22. septembra. — Prejeli smo: Cas je, da se odpro šole. Vse se giblje in tekmuje za njihovo blizžanje, le pri nas mora ostati po želji našega župana vse po starem. Splošna želja je, da bi se združile Starje z Ajdovščino v šestrazredno šolo, to tembalj, ker ni od ajdovske strani glede tega nikakega nasprotja. Kolikšne koristi bi to bilo za našo deo do skrajnosti zamernemu mladino, a kaj, ko naš očka župan tega nečelo. Ajdovci niso radi tega na veliki izgubi, ker otroci njihove šole že itak prestopijo v srednje šole, a mi Sturci in naši otroci moramo radi trme našega župana in njegovega oprede trpeti. Ni čudo, če se nam bližnji in daljni sosede posmehujejo, in nas zafikavajo. Pognisimo, ali je to prav in kako dolgo naj še traja to nazadnjaštvo. Zedinimo se in povejmo našemu mogotcu in njegovemu opodi, čemu se zdelajo šole in čemu skrbje drugi za napredek svojih otrok; povejmo mu, kje je meja. A. B.

Tržaška kmetijska družba. V nedeljo se je vršil shod kmetovalcev na Proseku, katerega se je udeležila velika množica proseških in kontoveljskih gospodarjev. Mankalo so vinogradniške stráže. Stokovni tajnik je pozdravil navzoče v imenu družbe, razložil namen in naloge gospodarskih svetov ter se zahvalil doseganim zaupnikom za njih toli uspešni trud za povzdigo domačega kmetijstva, na kar se je prešlo na volitev gospodarskega sveta, v katerega so bili izvoljeni: Ukmar Maks št. 34 in Cibic Rudolf št. 213 za Prosek, in Skrik Anton št. 141 in Starc Boštjan št. 160 za Kontovelj. Sledilo je potni predavanje o vinoradi in kletarstvu s posebnim ozirom na opravila trgovca in izdelovanje vina, o sadjejeji s posebnim ozirom na kulturo oljke, ter o poljedelstvu z ozirom na žitarice in zelenjadne rastline, katere bo treba intenzivneje pridelovati v svrhu povišanja produkcije. Pri poznejši razpravi so se zborovalci pritoževali o velikih troških, ki jih imajo v vinogradništvu, ter izražali bojazan, da bo ta najvažnejša kmetijska panoga, ki jih je do sedaj preživljala, morala propasti, ako bi se cena finega proseškega vina določala po stopinjah alkohola, ter so prosili družbo, naj bi se zavzela za to, da bi se cena njihovega vina določala po finosti in dobroti prosekarja. Izrazili so tudi željo, da bi se ustanovila zadruga za razpečevanje prosekarja. Nadalje so prosili poasnila o bikli, svinjah in kravah, ki so jim obljubljeni, na kar je tajnik odgovoril, da se je za vse to že posililo pri vlad in da vse to dobe v najkrajšem času. Z ozirom na bližnjo trgatvo so tudi prosili, da bi se jim obljubljeni sladkor čim prej razdelil, nakar je tajnik pojasnil, da je sladkor že tukaj in da se bo v par dneh razdeljeval.

Sladkor za vinogradnike. Danes je bil stavljen na razpoložljive sladkor za vinogradnike. Delitev se bo začela v torek, 29. t. m. Vsi, ki so se prijavili dosedaj pri Kmetijski družbi, dobe pri njej aproso množico. Sladkor se bo oddal za Sv. Križ pri g. Košuta Francu št. 24, za Prosek pri g. Gorupnu Alojziju, za Kontovelj v prodajalni aprovizacijske komisije (Karel Starec), za Opčine v prodajalni aprovizacijske komisije, za Barkovlje pri g. Starcu Ferdinandu, učitelju, za Rojen in Greto pri gosp. Pertotu Josipu, učitelju, za Lonjer, pri g. Coku Karju, za Sv. Marijo Magd. Zgornjo in Spodnjo pri g. Miklavcu Antonu, Sv. M. M. Sp., za Skedenj pri g. Sancinu Antonu Drečaju, za vse druge kraje pri Kmetijski družbi v Trstu. Ker je treba sladkor naprej plačati prej ko se ga dvigne, bo mogoča točna razdelitev le ako vsi naročniki sladkor plačajo pravočasno, to je do ponedeljka, 29. t. m. Pozivljamo torej vse naročnike, da plačajo naročeno množico za sedaj po 5 lir kg takoj in sicer za zgoraj navedene kraje pri imenovanih osebah. Za druge kraje pa pri Tržaški kmetijski družbi. Kdor bo zakasnili, ne bo mogel dobiti sladkorja, ker se mora ves sladkor plačati banki aenkrat.

Seskanec kmetovalcev in predavanje bo v soboto 27. t. m. ob 20 pri Sv. Mar. Magd. Zg. v krčmi pri Tirolcu in v nedeljo, 28. t. m., ob 17.30 v društveni krčmi v Škodnju.

Z granato se je ranil. Ljudevit Keršič, star 13 let, iz Kastavščine se je igral z granato, katero je našel v neki jami. Granata je eksplodirala in ga težko ranila na rokah. Prinesli so ga v tukašnje mestno bolnišnico.

Listnica je zmanjkala. V čukalnici juž. postaje nekemu Alojziju Bianzaniju. V listnici je bilo 100 lir in nekaj dokumentov.

Pot zalcev so ukradli. Preteklo noč neznan tatar v dvorišču hiše št. 409 v Škodnju, last Jurija Oodina. Zalci so bili vredni 50 lir.

Napad. Preteklo noč sta dva neznanca napadla v ul. Mude vecchia nekega Erminija Sigarettija. Hotela sta mu izmakniti listnico. Da bi se jima ta namen posrečil, sta ga vržla na tla in ga začela pretepati. K sreči je prišel mimo neki vojak, ki je napadke prestrašil. Tatova sta jo odkrnila, toda Sigaretti je moral iskati pomoči na rešilni postaji. Zdravnik ga je obvezal in ga dal nato odpeljati v bolnišnico.

Vojaški avtomobil je povozil na Korsu Rozino Florijan, staro 30 let, stanujočo v ul. Crocoda 2. Zadržala je lahke poškodbe na glavi. Obvezali so jo na rešilni postaji in jo nato odpeljali na stanovanje.

Na delu se je poškodoval Andrej Puc, star 47 let. Puc je nakladal premog na parniku »S. Rocco«, ki je asidran ob pomolu št. V. Med delom je po nesreči vtekel prste desne roke v verigo, katere mu je zmedel in prstane skoraj odtrgala. Na rešilni postaji so mu dal prvo pomoč in ga nato odpeljali v mestno bolnišnico.

Zrtev nesreče. Gabrijel Guarnieri, tesar, star 43 let, stanujoč v ul. Lavoratori št. 220, je delal včeraj pri žagi v Ljudevovi kladjedelnici. Med delom je odskočil izpod žage 30 cm dolg kos drva, ki mu je prišel ravno v glavo. Drvo mu je prebilo čreunjo. Revez se je zgrudil na tla. Sokovariši so teki takoj poklicali zdravnika rešilno postajo, ki ga je za silo obvezal in ga nato dal odpeljati v mestno bolnišnico. Čez pol ure je nesrečnik umrl.

Zida je padel. Perucio Renner, star 9 let, iz Sv. M. M. Spodnje št. 475 se je včeraj igral na nekem zidu. Ko je hotel skočiti z zida, je tako

nesrečno padel, da se je procej pobil na nosu in na rokah. Odnesli so ga v mestno bolnišnico.

Tragica smrt. Pred kratkim smo poročali o Domeniju Forcensinu, vdovcu s tremi otroci, katerega je njegova ljubinka Udovičeva, stara 23 let, obšla v vitriolom, ker je ni hotel poročiti. Revez je trpel v bolnišnici grozne muke. Na obeh očesih oslepel, ves ožgan po telesu in rokah je čakal v grozih bolečinah smrti. Včeraj jutraj je nesrečnik izdihnil.

Porotno sodišče.

Mož, ki je živel na tuj račun.

Včeraj se je vršila razprava proti dr. Robertu Steinerju, rojenemu na Dunaju dne 27. novembra 1877, in pristojnemu v Dinjan. Možakar je bil med vojno vodja dinjanskega poljedelske šole, voditelj aprovizacijske komisije in občinski upravitelj. Bil je razum tega prijatelja avstrijskega stotnika Metza, poveljnika revizijske komisije, in sploh vpeine avstrijskih častnikov v Dinjanu. Pull in okolici. Tako mu je bilo omogočeno, da dela, kar hoče, ne da bi se mu bilo treba bati odgovornosti ali kazni. Mož se je tega tudi zavedal in postopal s tamošnjim prebivalstvom tako brezobzirno, da je bil znan pod imenom: »strašilo dinjanskega naroda«.

Kot vodja poljedelske šole je šilil občinske delavce k delu na šolskem zemljišču, izkoriščal občino in aprovizacijsko komisijo in dosegel na ta način zvišanje svojih dohodkov, ker je morala šola seveda kazati krasne uspehe.

Obtožen je, da je dal zapleniti in prodati vse imetje nekega Alberta Caneve, Italijana iz krajevstva, ki je bil interniran, da je vdrl v klet dr. Bembo, ko je moral leta zapustiti mesto, in prodal njegovo vino, ne da bi vprašal ključa Antona Godina, kateri je dr. Bembo poveril nadzorstvo nad svojimi stanovanjem.

Kot občinski upravitelj je zlorabljal svojo oblast v več slučajih. Antonija Delton je moral plačati 50 K globe, ker ji je obtoženec zagrozil, da jo drugače izžene iz mesta.

Antoniu Guarnieriju je ukazal, da mora plačati 20 K za rdeči križ.

Trgovca Dellezuanija je preganjal na vse načine. Ko ga je hotel leta pritožiti, ga je prisilil, da odstopi od tožbe.

Ko se je pripravil dne 29. oktobra 1918, na odhod iz Dinjana, si je dal izplačati od poljedelske šole plačo za november.

Obtoženec je trdil, da je nedolžen. Obtožnica da ni nikakor utemeljena. Obtožili so ga njegovi sovržniki, ki so ga vedno sovražili, ker je bil tulec v Dinjanu, kamor je prišel pred 15 leti z Dunaja. Poljedelsko šolo je našel v popolnem neredu. Začel je takoj intenzivno delati in posrečilo se mu je, da je spravil šolo v popoln red. Poročil se je z dinjansko domačinko, kar je še povečalo sovražstvo proti njemu. Obtožnica mu povzroča več moralne, nego materialne škode.

Razprava se nadaljuje danes.

Borzna poročila.

Trst, dne 25. septembra 1919.

Tečaji:

Jadranska banka	250—255
Cosulich (Austroamerica)	470—480
Dalmatia (Parob. gr.)	300—310
Germolich	1400—1425
Lloyd	890—905
Lussino	1425—1475
Martinolich	380—390
Navigazione Libera Triestina	1430—1460
Oceanica	420—440
Premuda	580—600
Trispoli	510—520
Assicurazioni Generali	16500—16750
Rimione Adriatica	3075—3150
Ampelea	430—440
Cement Dalmatia	280—290
Cement Spalato	330—345
Cistilnica petroleja (Raff. OHI Mta.)	1750—1800
Cistilnica riža (Platura riso)	285—300
Krka	393—396
Tržaški Tramway	216—220
Tržaška tvornica olja	950—1000

MALI OGLASI

se računajo po 10 stot. beseda. Najmanjša pristojbina L 1.—. Debele črke 20 stot. beseda. Najmanjša pristojbina L 2.—.

PRODASTA se dva prašica za plemo in mladit. Ulica dell'Istria št. 93. 4120

NOVI SODI od 400—1700 litrov se prodajo. Zelo ugodna priložnost. Campo Marzio 14. Bajt. 4121

43LETNI vdovec, samostojen obrtnik, želi znanja v svrhu ženitve s pridnim dekletom ali vdovo brez otrok od 32-35 let staro. Le resne ponudbe s sliko pod »Obrtnik« na us. odd. Edinosti. 4111

VEČJA HIŠA, v zelo prometnem kraju pri kolodvoru, kjer se nahaja sedaj trgovina in kavarna, se prodaja, oziroma se odda v najem. Naslov pove ins. odd. Edinosti. 4112

GOSPODIČNA išče gospoda ali gospico za poučevanje v italijanskem jeziku. Pomudbe pod »Uradnica« na us. odd. Edinosti. 4113

ISČE se oženjen kmet za obdelovanje velikega posestva. Plačilo polovico pridelka. Naslov pove ins. odd. Edinosti. 4114

TOVARNA na deželni išče zanesljivega vratarja, po možnosti bivšega vojak pri treni ali konjici. Natančne poudbe pod »Energičen« na us. odd. Edinosti. 4115

24LETEN krojaški pomočnik išče stanovanje in hrano, če mogoče v mestu. Nastop takoj. Ponudbe na us. odd. Edinosti pod »4105«. 4105

KROJAC PAVEL PESTOTNIK, ul. Gatter 44, se priporoča slavnemu občinstvu iz mesta in okolice. 3983

HIŠA s 4 prostori, vrtom in vodnjakom pod vdel-skim kolodvorom se prodaja. Naslov pove ins. odd. Edinosti. P 136

PRODAJ travnik in vinograd z izvirno vodo, 3600 sežnjev, v Zavljah, Monte Castiglione za Lir 12.600. Fotograf Jerkič, ul. Roma 24. 3312